"నా పేరు మార్చుకుంటాన్నాన్నా!"
పాప కంఠం [illegible] వంటింట్లో వంకాయలు తరుగుతున్న రాజ్యం [illegible]. [illegible] ఉలిక్కిపడి [illegible] [illegible]

"[illegible]" అన్నాడు సుందర్రావు, [illegible] కట్ [illegible]

"నా పేరు నాకు నచ్చలేదు మార్చుకుంటాను" తన వేళ్ళోక్సారి చూసుకుంటూ అన్నది పాప.

చిన్నప్పటి నుంచీ తండ్రి దగ్గర మంచి చనువు ఉందామెకు. అందుకే ఏ విషయమైనా నిర్భయంగా అడిగేస్తుంటుందతన్ని.

"పేరు మార్చుకుంటావా? . . . ఈ పేరు బాగుండలేదూ?" అని చెవుల మీద ఇంకా నమ్మకం లేనట్టు అన్నాడు సుందర్రావు, కూతురి కళ్ళలోకి చూస్తూ.

"నీకు బాగుందా?" [illegible] చూస్తూ అడిగిన ప్రశ్న అది.

'నిజం చెప్పు' అన్నట్టున్నాయి ఆమె చూపులు.

వెంటనే అందుకుంది పాప. "ఇంతకు నచ్చిందని ఎవరన్నారు? [illegible] పద్దెనిమిది [illegible] కాదు ఆలోచించేది. [illegible] [illegible] [illegible]"

'[illegible]' [illegible] రాజ్యం [illegible] సుందర్రావుకి [illegible]

ఆ విషయం సుందర్రావుకీ తెలుసు. అయితే, తనకి మరో పేరు తోచక కాదు ఆ పేరు పెట్టింది —అని కూతురికి జ్ఞాపకం చెయ్యాలని [illegible]

పాప చూపుల్లో తిరస్కారం ఉంది. సుందర్రావు [illegible] [illegible], 'సరే, నాన్నా, మంచి పేరు [illegible]' అనేది

"నాన్నమ్మ పేరు నా వెంటపడి ఎప్పుడొచ్చింది?" [illegible] అడిగింది.

పాపకి పేరు పెట్టిన రోజు రాజ్యానికింకా గుర్తుంది.

సుందర్రావు తల్లి చుక్కమ్మ చనిపోయేసరికి రాజ్యానికి ఏడో నెల.

"మా అమ్మ చచ్చిపోయి మా [illegible] కడుపులో పెరుగుతోంది, సుందరం" అన్నారు చుట్టుపక్కల జనం.

'మరి ఆవిడ చచ్చేసరికి నా కడుపులో ఉన్నదేమిటో!' అని [illegible] అడుగ [illegible] రాజ్యానికి [illegible] చెప్పడం [illegible] ఉండదని ఆమెకు తెలుసు.

సుందర్రావు మాత్రం "[illegible]" అనుకున్నాడు — కొంత గర్వంగా, కొంత భక్తిగా.

'[illegible] [illegible]' అనుకుంది రాజ్యం. [illegible] పుట్టింది ఆడపిల్ల కావడంతో [illegible]

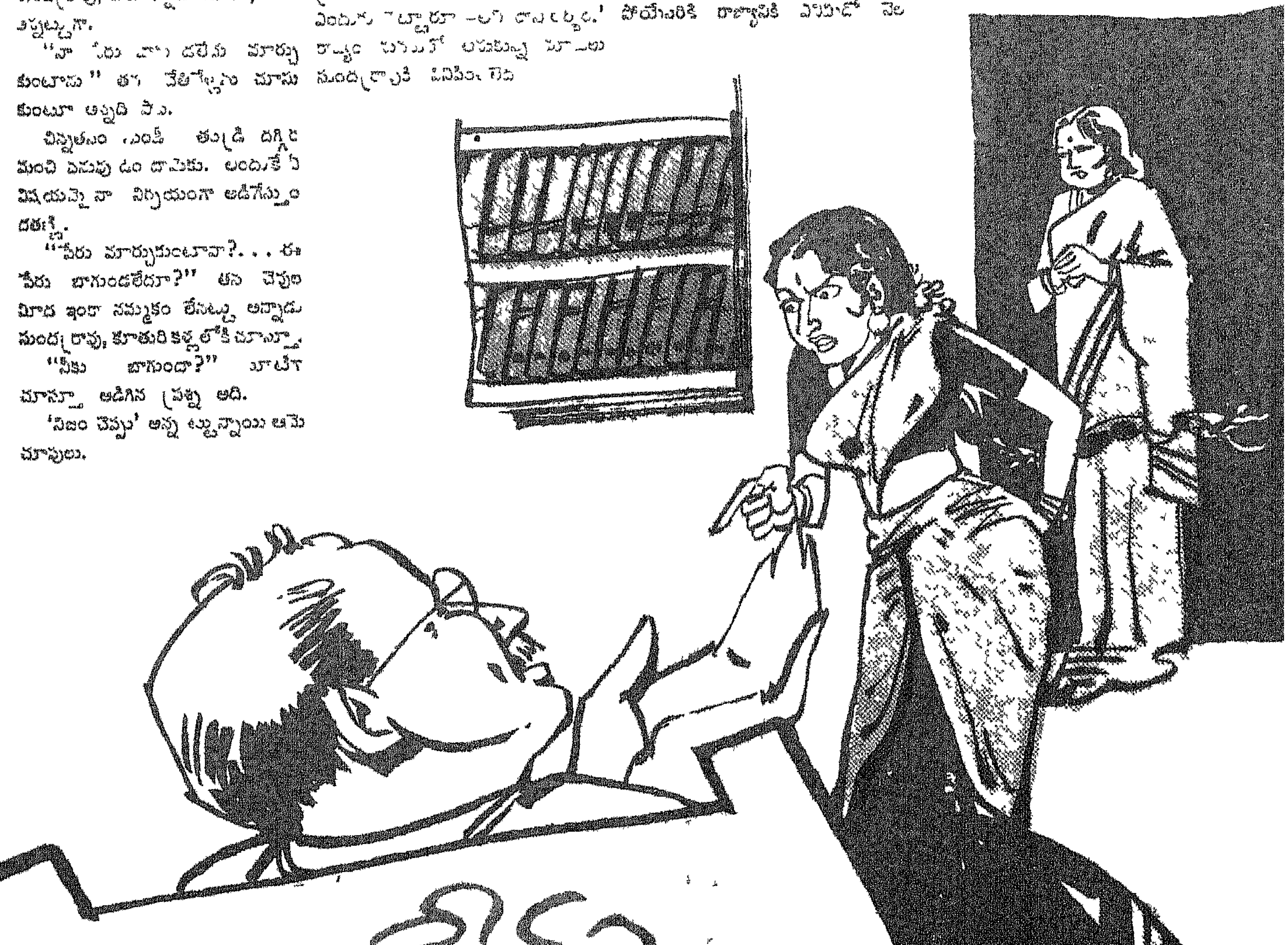

నేను మాక్షరాన్ని

'ఘని'

కాఫీపొడి వేసి వేడికి కట్టు కట్టడం పూర్తి చేసింది రాజ్యం. కూతురు అడిగిన దానికి భర్త సమాధానం ఎలా ఉంటుందో ఊహిస్తూ ఉందామె.

సుందర్రావు సమాధానంగా ఏదో ప్రశ్న వేశాడు.

"ఇంత కాలం తరవాత. . . అంటే పద్దెనిమిది సంవత్సరాల తరవాత ఎందుకు కలిగిందీ ఉద్దేశం? సడన్‌గా నీకు ఎందుకు నచ్చకుండా పోయింది?"

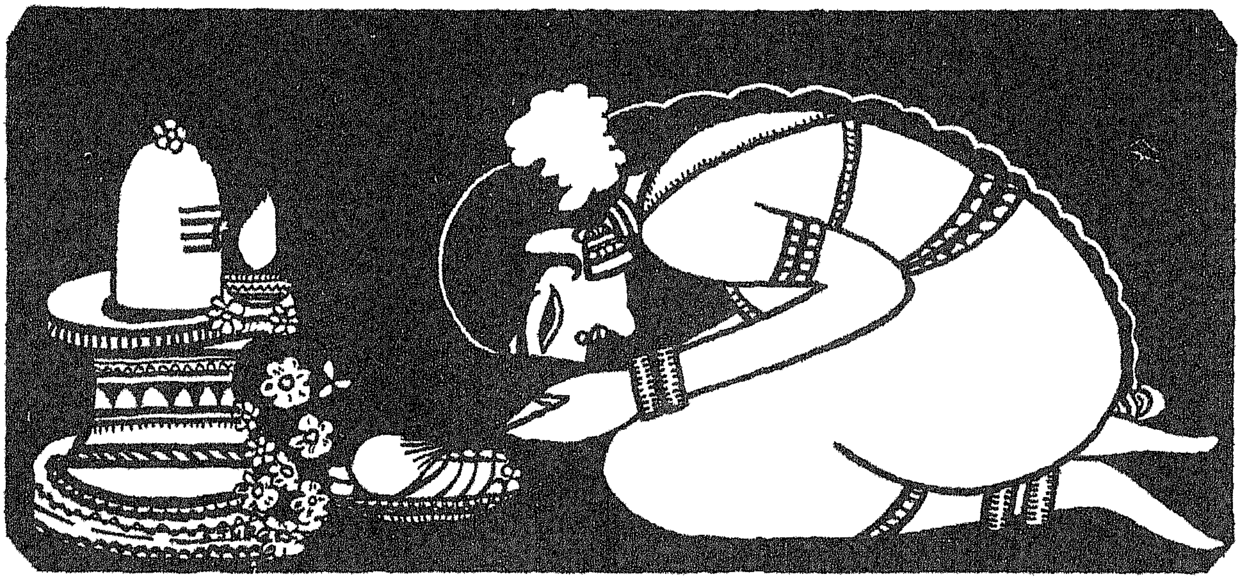

ఒకే కోరిక

చిత్రం—ఎస్. కె. నరసింహారెడ్డి (సికిందరాబాదు)

నమ్మకాలకి కొంచెం బలం వచ్చింది.

"ఇది మా అమ్మే. సందేహం లేదు" అన్నాడు సుందర్రావు.

"అయితే, మీ అమ్మ పేరే పెట్టాలి పాపకి" అన్నారు జనం.

ఆ రాత్రి గొప్ప యుద్ధం జరిగింది భార్యాభర్తలకి.

అవన్నీ మూఢనమ్మకాలనీ, తను పాపకి చక్కటి పేరు పెట్టుకుందామనీ వాదించింది రాజ్యం.

అప్పుడు సుందర్రావు ఏమన్నాడు?

తనవి మూఢనమ్మకాలు కావన్నాడు. అలా అన్నవాళ్లు దేవుడి కోపాగ్నిలో మాడిపోతా రన్నాడు. నీకు మా అమ్మంటే ఇష్టం లేదన్నాడు. నా కూతురుకి నా ఇష్టం వచ్చిన పే రెట్టుకుంటాను, నువ్వెవరు అడగడాని కన్నాడు. చివరికి, నేను నీ మొగుణ్ణి. నేను చెప్పినట్టు చెయ్యడం నీ విధి. నోరుమూసుకుని పడి ఉండు— అన్నాడు.

కాని, ఇప్పుడు ఎదురుగా నిలుచున్నది తన కూతురు. రాజ్యం కాదు.

తెల్లబోయాడు సుందర్రావు. తన కూతు రలా అంటుందని ఏ పరిస్థితి లోనూ ఊహించి ఉండడు.

"ఏ పే రయితేనేం? ఆ చక్కదనం మనిషిలో ఉండాలి గాని..." విసుగు, కోపం ఉన్నా యా స్వరంలో.

తన అభిప్రాయాలని నిర్భయంగా చెప్పగల శక్తి ఆమెకు ఉంది. అతడి స్వరంలోని తీవ్రతకి తగ్గలే దామె.

"మనిషికి కప్పుకోవడానికి ఏదో బట్ట కావాలి కదా అని, ఏదో ఒకటి వేసుకెళ్లి పోతున్నావా నువ్వు? టెరిలిన్ బట్టలు కావాలి, వాటికి ఇస్త్రీ కావాలి. క్షమించు, నాన్నా. ఇలా అంటున్నానని ఏమీ అనుకోకు. ఓ విషయం మీద చర్చ వచ్చినప్పుడు మొగమాటం ఉండకూడదని నా ఉద్దేశం."

పాప తండ్రితో అంత సూటిగా మాట్లాడడం కొంచెం కష్టమనిపించింది రాజ్యానికి.

"మా అమ్మ చచ్చిపోయిన తరవాత నువ్వు పుట్టావు. అందుకని ఆ పేరు పెడితే బాగుంటుందని అందరూ అన్నారు. . ."

ఆఫీసర్ ముందు సంజాయిషీ చెప్పే గుమాస్తాలా అన్నాడు.

"నాన్నమ్మ పోవడానికీ, నేను పుట్టడానికీ సంబంధం ఉందా, నాన్నా?"

అయోమయంగా చూశాడు సుందర్రావు.

పాప అన్నది మళ్లీ: "లేకపోతే నాన్నమ్మ మీదఉన్న ప్రేమని వ్యక్తం చెయ్యడానికిదో మార్గమా?"

అతడి ముఖంలోకి రక్తం మళ్లీ తిరిగివచ్చింది.

అది గమనించింది పాప.

"అయితే, అదన్న మాట సంగతి! కాని, నా కో సందేహం. నాకు మీ అమ్మ పేరు పెట్టకపోతే, మీ అమ్మ మీద నీకు ప్రేమ లేనట్టేనా? అలా పెట్టకపోతే చుట్టూ ఉన్న జనం నిందిస్తారా? చెప్పు, నాన్నా!"

ఆ స్వరంలో ఆమెకే తెలీని ఆవేశం నిండి ఉంది.

ఈ అన్యాయాన్ని, మూర్ఖత్వాన్ని అణచాలని పైటకొంగు బిగించి ప్రతిజ్ఞ చేసిన సంఘ సంస్కర్తలో ఉండే ఆవేశ మది.

"నువ్వింతగా పట్టించుకుని బాధపడతా వనుకోలేదమ్మా. స్వర్గంలో ఉన్న అమ్మ సంతోషిస్తుందనీ, నువ్వు ఇంట్లో తిరుగుతూంటే మా అమ్మ తిరిగినట్టుంటుందనీ అనుకున్నా నంతే."

ఆ స్వరంలో ఉన్న అమాయకతకి రాజ్యం కళ్లలో నీళ్లు తిరిగాయి. దాని మీదకూడా దాడి చేసింది పాప.

"చచ్చిపోయిన నాన్నమ్మ గురించి ఆలోచించావేగాని, బ్రతికి ఉన్న నా కోసం ఆలోచించలేదన్న మాట— ఈ పేరు పెడితే బాగుంటుందా? పెద్దయిన తరవాత పిల్ల ఏమనుకుంటుంది?. . . నేను నాన్నమ్మ పేరుతో ఇంట్లో తిరిగితే గాని ఆమె మీకు గుర్తుండదా? అది నిజమయిన ప్రేమేనా? నిజం చెప్పు. నే నింట్లో తిరిగితే, నాన్నమ్మ తిరిగినట్టనిపించిందా ఎప్పుడైనా?"

"....."

"నా ప్రశ్నలకి సమాధానాలు నాకు తెలుసు, నాన్నా, నువ్వు చెప్ప నవసరం లేదు. కాని, నా కొక్కటే అర్థం కాదు. నువ్వు చదువుకున్నవాడివి. ఆలోచించగలిగే బుర్ర ఉంది. పూర్వపు మూఢ నమ్మకాలనీ, ఆచారాలనీ అంటిపెట్టుకుని ఎందుకు ఉండాలి? అవి నిజమా, కాదా అని ఎందు కాలోచించకూడదు? నీ కూతురికి మీ అమ్మ పేరు పెట్టకపోతే ఉరి తీస్తారా? సంఘం నుండి వెలి వేస్తారా? మీ అమ్మ మీద నీకు ప్రేమ లేదంటారా? లేదన్నంత మాత్రాన వచ్చిన నష్టం ఏమిటి? చెప్పండి. 'నా కూతురికి చక్కటి బట్టలు కొంటాను. మంచి పిల్లగా తయారు చేస్తాను. పెద్ద చదువు చదివిస్తాను. చక్కటి భర్తను తెస్తాను' అనుకున్నట్టు 'నా కూతురికి మంచి పే రెడతాను' అని ఎందు కనుకోలేదు నువ్వు? నీ పిల్లలకి పేరేమిటి పెట్టాలో ఎవరో ఎందుకడగాలి నువ్వు? ఎవరి సలహాలో ఎందుకు పాటించాలి? నీకూ తెలుసు— ఏది మంచో, ఏది కాదో. పూర్వం వాళ్లు అంతకన్నా మంచి పేర్లు ఎరగరు గనక అవే పెట్టారు. కాని, ఇప్పటి వాళ్ల విషయం అలా కాదుగా. . ."

టంగ్. . . టంగ్. . . తొమ్మిది గంటలు.

"కాలేజీకి టైమవుతోంది, నాన్నా. నేను వెళతాను" అని పాప పుస్తకాలు పట్టుకుని వెళ్లిపోయింది.

అటు వైపే చూస్తూ కూర్చున్నాడు సుందర్రావు.

రాజ్యం వెళ్లి అతని జుట్టులో వేళ్లు జొనిపింది ఆప్యాయంగా. ఆమె అంతా విన్నదని ఆ చూపులే చెప్పా యతడికి.

"చూశావా, రాజ్యం! అది. . . మన పాప...మనకు తెలీకుండా ఎంత పెద్దదయిపోయింది! నే నెప్పు డెందు కాలోచించలేదు, రాజ్యం? నువ్వు చెప్పావు. కాని, భర్త హోదాలో ఉండి నిన్ను నోరు మూసుకో మన్నాను. నేను మూర్ఖుణ్ణి. పాప! మంచీ, చెడూ దానికి తెలుసు. తన అభిప్రాయాల కోసం భగవంతుణ్ణి ధిక్కరించగల ధైర్యం దానికి ఉంది. నాకు ఆనందంగా ఉంది, రాజ్యం." హృదయంలో నుండి వచ్చే మాటలు విని తృప్తిగా నిట్టూర్చింది రాజ్యం.

'మంచి ఎక్కడఉన్నా సహృదయంతో స్వీకరించగల శక్తి కొందరికే ఉంటుంది' అనుకుంది. *